

ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 124 ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ Հարաթ 28 Յուլիսի

1884

Հարա 28 Յուլիսի ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ № 124

Տարեկան 10 ռուբլի վերջում 3 ռուբլի և 50 կոպեկ
Հատուկ 5 կոպեկ
Բաժանորդը գրվում է թիվը տալով և անհատական

Խմբագրությունը գտնվում է Թիֆլիսում, ռեդակցիայի «Նոր-Դար»
Կամ Tiflis, Rédaction «Nor-Dar».

Խմբագրությունը գտնվում է Թիֆլիսում, ռեդակցիայի «Նոր-Դար»
2-րդ Յալալաբադի թիվը տալով և անհատական
Գալուստյան թիվը տալով 2 կ. Թիֆլիսում գտնվող խմբագրությունը

«Նոր-Դար»-ի բաժանորդագրությունը շարունակվում է:
Կարելի է կես տարով բաժանորդ գրվել յուլիսի 1-ից մինչև
յուլիսի 1-ը 1885 թ. ամեն տեղի համար գինն է — 6 ռուբլի:

Վանազ մայր եկեղեցու միաբան թիվ 100 ՔԱՀԱՆԱՅ ԽԱՀԱՆԱՅ ԽԱՀԱՆԱՅ
ԹԵՄԱՆՅԱՆ ցառաք սրտի յայտնելով իր ամուսին ԻՓԵՄԻԱՅԻ մահից
անցնելով է իր բարեկամներին և ծանոթներին շնորհ թերթի յուրաքանչյուր
թիվը հանձնելու շարաթ, ամսույ 28-ին, առաւօտեան 10 ժամին
իւր սեպհական տանից դէպի Վանազ մայր եկեղեցին: 2—2.

Նուբալու երկուսու դպրոցների համար հարկաւոր են հայոց և
ռուսաց լեզուների համար ուսուցիչներ և մի վարժուհի:
Ցանկացողները դիմում են ս. Սարգսի եկեղեցին (Խաբու-
լի թաղը), առաւօտեան 9-ից մինչև 12 ժամը, Նուբալու փոխտնօր
վարդապետ Սաթուհեանին: 5—2

ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Քրոնիկոն. — Լուրեր:—Մի կտոր
մետաղի պատմությունը:
Թղթալից ու թղթալից. — Երևա-
նից և Վ. Պոլսից:
Քաղաք և կ. — Լուրեր:
Հեռագրի և թղթալի. — Յալալաբադ-
ի և Թիֆլիսի միջև: — Շուշու կեանք-
ընդ:

ՔՐՈՆԻԿՈՆ

«ԿԱՅԱՅ»-ը հաստատ աղբիւրներից
լին է, որ երկարագործութեան և գե-
ղական արդիւնաբերութեան գետա-
տանիսը մեծ համակրութեամբ է
վերաբերում Վոլկաստան թէյի թուղի
բուսանելուն: Վոլկաստան մի քանի տե-
ղանում մինչև օրս զրա մասին արած
վերաբեր ջոյց են տալիս, որ յիշեալ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՇՈՒՇՈՒ ԿԵԱՆՔԻՑ:

Քարին տակի—գիւղի «Կանանչ-խո-
ւ» կանգնած է բնութեան մի քան-
շիւ գեղալույսում: Կրա համար պատ-
մում են շատ հետաքրքիր և բազմա-
զան աւանդութիւններ, որոնք արժա-
նի են առանձին ուղաւորութեան: Այդ
ամենը յոյս հանել լրագրական էջե-
րում մի փոքր անդամար է, լայն ի
թիւս Վարդապետի մեծ արժեքի առան-
դութեան եւ, ինչպէս յիշեցի, մտադի-
րեմ առանձին զբոյլով հրատարակե-
լու:

Տեղի ամբողջ մոլեռանդութիւնը
նշին դէպքերով է գրգռւում: Թոռ ու
թոռ է անում... այդ բաւական է, ու-
րան պէտք է ընդունել որ մենք չա-
րացել ենք, մենք զուր ենք եկել ու-
ղի ճանապարհից, զրա համար էլ
սրբեր մեզ կամենում են պատժել, —
մտածում է մեր գիւղացին: Կամ պա-
տահում է, որ մի վարդապետ, մի հե-
ղեանութիւն ունեցող մարդ կամ մի
սրբաբան կ'ընտան տեղ անձնաւորու-
թիւն մի օրէն յանցանք է գործում
— գետալիցարար, թէ անգետալիցարար,
այդ մի և նոյն է. և ապա խիղճն այդ-
պիսի դէպքին հետեւում է մի անյարդ

Թուրքները բուսանելը մեծաւ մասամբ
հնարաւոր են լինել հոլիտեղում և
Անգլիոյ կառի մասին Սե ծովի ափե-
րում, որտեղ ապագայում կարող էր
ծաղկել այդ արդիւնաբերութիւնը: Ո-
րովհետեւ այդ հարցը մեզանում նշա-
նաւոր տեղ է բռնում, ուստի անհրա-
ժեշտ են այդ գործին մասնագէտ ան-
ձինք: Այդ հիման վերայ երկարագոր-
ծութեան գետալիցարարութեան հեղե-
րում է. որ կառաւարդութեան օժան-
դութիւնը այդ գործին այն պէտք է
լինի, որ նա մասնակցէ ծախքերին,
գործին ծանօթ բանաւորներ հաւա-
քելու և սերմ բերել տալ: Երկ-
րագործութեան գետալիցարարութեան
այդ հեղեւորութիւնները հետ համաձայ-
նուց պետական կառուածներէ մի-
նիստը, որը յանձնարարեց նրան յա-
րաբերութեանց մէջ մտնել պետական
կառուածներէ միջնորդի հաւատարմա-
տարն հետ Վոլկաստան, նոյնպէս և

գործիւն, օրինակ սով, թանգութիւն,
կամ այս տարուայ նման աննպատե-
ղանակներ: Ահա ամբողջ մէջ սկսում
է իրարանցումը: Մեր տեղը այդպիսի
մարդիկ են քանզում, սրբեր բարկու-
թիւնը գրանք են ինքնուր մեզ վերայ
և այլն: Բայց զարմանալին այն է,
որ այդ տեսակ հանգամանքներում,
ամբողջ մի առանձին ակնածութեամբ
Աստուծոյ անունը չէ յիշում: Նա միայն
սրբերէ, խաչերէ և զօրաւոր ծառերի
վերջին է բռնում: Նրա կարծիքով աշ-
խարհում մարդիկ աւելի դրանց ձեռ-
քով են պատժւում:

Վերջերս մի այսպիսի անցք տեղի
ունեցաւ, որ վրդովեց Վարդապետի ջեր-
մեանը ժողովրդի սրտերը և բոլոր
գեղացիները միաբերան անկում են
դէպքի հեղինակին, որ մի վարդապետ
էր:

Այդ անձնաւորութեան և նրա գոր-
ծած յանցանքի մասին ցարդ մեր լրա-
գրիւններում ոչինչ չէ գրուած: Բայց ո-
րովհետեւ վարդապետը տեղին պահե-
տի մէջ է նշուում և իր գործը հանգ-
չում է հոգեւոր և մարմնաւոր ատեան-
ներում, ուստի աւելորդ չենք համա-
րում իրողութեան մասին մի թիւթի
գաղափար տալ «Նոր-Դար»-ի յարգելի
ընթերցողներին:

Մեր յիշած հերոսն շուշուի Յակոբ
վարդապետ Տէր-Ստեփաննոսեանն է,
որ իրեն «Սիւնեցի» է անուանում: Այդ

Վոլկաստան Գեղարտեստական ընկի-
րութեան հետ: Վերջինիս հարցումներ
են արել թէ նա ինչով կարող է օժան-
դակել գործին, նոյնպէս և որոշել այդ
գործը սկսելու համար լինելիք ծախ-
քի քանակութիւնը:

«ԿԱՅԱՅ» լրագրի ասելով Հաւա-
քար կ'ընտան քաղաքիս մասումը
ծաղիկի հիւսնագործիւնը դեռ ևս չէ
վերջացել, Էէէ այժմ նա նուազած է:
Այդ հիւսնագործիւնը հսկելու և զննե-
լու համար՝ բժշկական վարչութիւնից
ուղարկուած է անտեղ բժիշկ Անտո-
նովսկին: Մինչև յուլիսի 25-ը ծաղիկով
հիւսնագործներ եղել են 10:

ՔԱՎԱՆԱՍՈՒՄ. — Մաղիւր բաւա-
կան տարածուած է այս գաւառում,
թէ և վաղորդ կարգադրուած էր զրա
դէմ միջոցներ, սակայն մեծ չարք
պատճառեց բնակչաց: Այժմ չքանալու
վերայ է: Յորդաւատ անձնակերպ լե-
սոյ սկսեց երաշա օրեր, երբեմն ամ-
բողջ օր օդը չարում է չոր միգով
ծածկում, գիշերները սաստիկ ցուրտ,
ցերեկը շոգ: Այդպիսի վնասում են
առանց անձրևի: Փողոցներէ ցիւր չո-
րացաւ վերջապէս:

Նոյն տեղից. Թրքաց ԲԱՆԱՍԻՐԱՅ
նորո հայաց գեղերում ևս մուտք են
գործում: Խոտի դէպքը կրակ տալ, ա-
նանց արջ կտրել սողորակն բանիւ
են դարձել այստեղ: Անցեալներում
արքունական ճանապարհի վերայ դուրս
քաշած պոլիսով շինութեան միջոցը
անյայտ չարագործները մի քանի հատ
կտրտում լինացնում են: Այն անձը, որի
վերայ կասկած է յայտնում իրաւորի
տէքը, անոնապէս է մնում գաւառապի-
տի կարգադրութեամբ գեղական տա-
նուածից և դատաւորներից: շատ հրա-
մաններ անգործաբեր են մնում: սա

մարդը կարծես թէ հոգեւորական
սուրբ կ'ընտան ընդունել է միայն նրա
սրբին տակ ցանկացած խաչատարութե-
լինները և չարութիւններ անելու հա-
մար: Քանի մի տարի առաջ, դա ար-
տաստահման գեղով հանգչում է Վ.
Պոլսի, որտեղ մի կողմ դնելով իւր սե-
հոգեւորական հազուատները՝ ներկա-
յացնում է իրեն իրեն մի բարձրաստի-
ճան մարդ, և ցանկութիւն է յայտ-
նում խնամաւոր յայտին Բաղեան ըն-
տանիքի հետ: Չար խորամանկութիւնը
յարդ էլ չէ գտնելով, վարդապետը
հետեւում է Վ. Պոլսից: Այսպիսի մի
քանի անհաճոյ վարմանց պատճառաւ
Հանգչեալ Հայրապետից գրելում է
բոլորովին հոգեւորականի կողմից:
Մենք թէպէտ և շուշուի, բայց զրան
ճանաչելու արտիւր չունինք: Միայն
ասում են, որ մի բաւականին դարգ ա-
յւ ամ և եւրոպական քանի մի լեզուե-
րի տեղեակ մարդ է: Արտաբուստ ևս
այնքան ասողը, յաղթանակում և շա-
տակիւն է, որ ամբողջ ինքն է նրան
«սոփաշայ» տիտղոսով: Պատմում են
որ դա «սոփաշայ» լինելով այնքան
զուր է գալիս հանգչեալ գեղերով
Յով. Լաւաբեանին, որ սա խոտանում
է պատերազմի ժամանակ լքելով ին-
պատահածին պէս, միջնորդել վեհա-
փառի մօտ և վերադարձին նրան իւր
վերաբեր... Եւ այդ յաղթում է: Մի
գեղեցիկ օր պարոն Յակովբը կրկին

Թուրքութեան նշան չէ արգեօք. հրա-
ւիրում ենք պ. գաւառապետի ուղա-
ղութիւնը:

Այս համարում տպւում ենք Վ.
Պոլսի մեր Թղթակցի նամակը, որը ա-
ւելի իրեն իրեն Թղթակցի գրութեանն
է վերաբերում: Մենք նրա մի երկու
նախընթաց նամակներն, որոնք օրուայ
նախընթացին չեն վերաբերում, մի
փոքր ուշ ստանալով, չէ կարողացանք
յոյս հանել: Ինչպէս երևում է՝ Վ. Պոլ-
սի մեր Թղթակցից վերջին ժամանակ-
ներս դադարեցրել է իւր Թղթակցու-
թիւններին, որպէս զի «Նոր-Դար»-ին
իւր պատճառով վնաս չը հասնի: Ի
զոյր, վնասելով մեզ դեռ չէ ապա-
ցուցվում, որ իրաւունքը, արգարու-
թիւնը վնաս տուողի կողմն է:

Սլաքի Թղթակցութիւններից Թեր-
թը վնասուել է, թէ օգտուել, այդ
նշողիւր պատկանում է անցեալին:

Սլաքի համար մեզ շատ հայհոյե-
ցին, զրպարտեցին, սպառնացին: Մենք
այդ տեսակ բովանդակութեամբ ան-
ստորագրել տղայամիտ նամակներ ստա-
ցանք: Բայց պէտք է այն էլ տեսնել,
որ ստացանք և մեր գործին տեղեակ
լուրջ մտածող անձինքներից նամակ-
ներ, որոնք նոյնպէս դատաւարտում
էէ՞ Սլաքին և չարաչար հարուածում
նրան: Դրանք ասում էին, որ Սլաքը
վախկա է, ճնշուած է, որովհետեւ նա
մեզմ է գրում և շատ երգութիւններ
վերայ միմիայն ակնարկ ձգելով է
անցնում, քան ինչ նա տաճկահայերի
գործերին մեջ տեղեակ, պէտք է որ
բացարձակ ամեն գործերը մերկայեց-
ն և գործողներին խոտի քննադատէր...
Կարող են երևակայել մեր դրութիւնը:

Մեզ հայհոյել և զրպարտել չէ
այնքան ցու պատճառում մեզ, որ-
քան այն ցաւալի երևումը, որ մեզա-
նում միմիայն խօսքով են ազատամիտ,

խօսքով են ուրիշ համոզմունքը, կար-
ծիքը յարգում:

Մենք մեր կարծիքը և հայեցակէտը
յայտնել ենք Թղթակցիցներ մասին,
միևնոյնը պէտք է յիշեցնենք և Վ.
Պոլսի Թղթակցի վերաբերութեամբ:

Չը նայելով, որ այնքան դուրս են,
դարձեալ տաճկահայերի և նրանց գոր-
ծերի հետ մենք գրելիք ծանօթ չենք:
Եթէ մեր Թղթակցիցը այս կամ այն
սխալ իրողութիւն է յայտնում, Թող
հերքեն փաստերով, իւր տպեմք. եթէ
կարծում են, որ նա այս կամ այն անձ-
նաւորութեանը կրքով է վերաբերվում,
զրպարտում է, Թող խմանան, որ ընա-
կան ծաղիկը իւր գործը չի կորցնել
անձրևից: Թող սովորեն յարգել մեզա-
նում խօսքի ազատութիւնը և իւր տես-
նեն, որ դա ծառայում է ժողովրդի
օգտին: «Նոր-Դար»-ի ընթերցողներն
իւր տեսնեն, որ Պոլսի մեր Թղթակցիցը
ինչ պատկանութիւն է որ ունենայ, միւս
Թղթակցիցներին պէս լոյս խօսքեր չէ
գրել, այլ իրողութիւններ, անցքերն է
արձանագրել: Մեզ մնում է միայն ըն-
դունել զրանց իրեն: Ճշմարտութիւն
կամ սպասել, որ հերքեն և ոչ թէ
զրգուռել ու հայհոյել:

Սկիզբիւնդեմ Թղթակցութեան հասել է
Ռեզալից ուսաց մի նաւ 1451 տա-
կաւ կերտին բարձած: Այս առաջին
օրնակին է, որ Վոլկասի նաւթը Գեր-
մանիա է մտնում ծովով:

Պոլսի մեր Թղթակցի գրածից երե-
ւում է, որ մեր երկրից երկու «առա-
քեալներ» վերադարձաւ իրենց հայ-
րենիքը—Պոլսի, քաղաքում են «Նոր-
Դար»-ի անկումը: Ասում են, որ իրեն
թէ «Նոր-Դար»-ը հազել թէ 150 բա-
ժանորդ ունենայ և այլու: Այդ մասին,
քանի որ «Նոր-Դար»-ով խոտ են հե-
տադրելով, ուրիշ անգամ: Մեզա-

մանակ անցնելուց յետոյ, ճայն է տա-
րածվում, որ վարդապետը մտադր է
մատուցել յալիտակին, արտասահման
փախցնելու գետալիցութեամբ:

Այդ ճայնը վերայ, Կոնստանդուպոլիս ան-
դամ, հայ հոգեւորականի պատուին նա-
խաճանդել մի քահանայ, առաւա-
րում է արև մօտ և քննելով տեսնում է
նրա կնիքը եղծուած իսկ մէջը... Բնչ...
դատարկ... շարաթիւնով շարունակ ու-
րեմ միամիտ ժողովուրդը համբուրել է
հատարակ մետաղը... վարդապետը խոյս
է տալիս իւր վանքը: Ձայնը ընկնում է
քաղաքի մէջ: Իսկոյն գեր. Սաղիսեա-
նը երկու քահանայ 20-ի չափ ձիաւոր-
ներով ուղարկում հայր սուրբին ձեռ-
բակալելու և մատուցել զանելու:
Ձիաւորները գիշերուայ ժամը 11-ին
մտնելով վանքը, բռնում են վարդա-
պետին: Նա ուրաւում է իւր յանցան-
քը: Բայց իւր տարիւնում մի տիւրացու-
Մարկոս անունով, տեսնելով վարդա-
պետի անել գրութիւնը, մատնում է
քահանայներին մատուցելու: Կրան հա-
նում են հոգի տակից, մի արկիւն մէջ
գրած: Այդ այժմ իւր տեղն է: «Սփ-
դահան» գրկվում է վանքի վանա-
հայրութիւնից և այժմ արգելուած է
նշուում:

Գ. Տ. Աւետիքեանց.
19 Յունիսի
Շուշու

[illegible]

Մարտի 2-ին ամսույն Յաննիսիոսը
հարկում է Բէքիսպարեանին գրելու խոս-
տանքով են ներառել 150 քաժանորդ
այս Եւստակիոսը որ խոսքները գործ-
արձանելու բացառութիւնն ունենան
քննի այս դէպքում Թէ. չէ երեսնցի-
ները համար խոստանալ ու չը կատա-
րեն մի օրէնք է կարճես:

Նամակս վերջապէս էի, երբ լուր
ստացուեց թէ Մշակի խմբագրութիւնը
չստի կարելի է անցնի պ. Բաֆֆուն: Յա-
տել է այս: Անցան այն օրերը թեան
օրերը, երբ գրգռուած սրտները Բաֆ-
ֆուն քնն էր մնում աստուածայնէին:
Այժմ գրելով ամենքը Բաֆֆուն ճա-
նաչում են մի շատ սովորական բէ-
լարիստ, որ կարող է միայն թեթե-
ւեղեցիկութեամբ համար վերաձե-
լագործներ տալ, ուրիշ ոչինչ: Գրուած-
նե՛ր որոնք կարող են քնն շատ հետա-
քերթութեամբ կարդացուիլ քանի որ
նոր են, բայց որ կարգին քննադատու-
թեան տակ ընկնեն—չմտնում դեռ
գիտնան—շատ հետո է: Բաֆֆուն
իրեն հրատարակած նոյն լինքը պե-
տի դոյալ հրատարակ դուրս գալուց
իսկ նոյն Մեղիքագէտն չէ որ սինթի-
զի անգամին և ուրիշ մի քանի լինքն ա-
մենայն հայոց կաթողիկոսութեան ար-
ժանի էր հրատարակում: Թող նա
գրող կենայ Արծրունու հետ համեմա-
տելուց ու նրա տեղը նստելուց: Նիժե-
րագրւած իմ կարծիքով—(որ է հարկէ շա-
տաւի համար կէս կողմէն արժէք չու-
նի)—առաւել լաւ է Մշակը մեղելի,
քան թէ այդպէս ապրի: Միժէ հա-
տատանք որ Պ. Գ. Արծրունին իւր մի-
ջի վերջին շունչը պահած պահպա-
նած Մշակը կը համաձայնի այդ վե-
նական հասցեներ: Մշակի հետ կեց է ան-
բաժան Պ. Գ. Արծրունու ամուսնը: *)
Հետևանքով այժմ էր Եւստակիոսը
Պ. Արծրունին չարաբանութիւն հանգ-
ժանքները բերմունքով կարող չէ իւր
արժանաւոր գերբում մնալ—Մշակը
խմբագրել, գտնէ նրան—Արծրունու
հաւատարմ կամ նրանից բարձր անհատի
նեւք անցնի Մշակը, բայց ոչ երբէք
Բաֆֆուն և նրա ընկերները:

Գրուող:

ՆԱՄԱԿԱԹԻՐԻՔԻԱՅԻՅ

—

Պ. Պ. Պ. 16 յունիսի («Նոր-Գար»-ի
Թղթակից)

Մեծայարգ խմբագրապետ.

Թէ. այս պահուստ տխուր միջադէպ-
ներէ և խուլ տարաձայնութիւններէ
պարտաւ, սակայն ես պիտի շարու-
նակեմ Թղթակցութիւնս, շարունակե-
լով նաև աղագլխի խրաց վերայ դրոյն
քննադատութիւններս:

Իրաւ սրտիս խոցերն անթիւ են, հոգ-
ար լէքերն անհամար, բայց և այն-
պէս ընդարձակ պիտի գրեմ յառաջա-
կալ Թղթակցութիւնս:

Անբաւ դպրոցները, անթիւ մտած-
մունք չեն կրնար գրելս սրբիւ, ըն-
թացք կասեցնել. թող աղագլխի լե-
նքն:

Ինչ շարաշուք լուրեր, ինչ ահաւոր
պատճառներ կ'ուզան զիս յուսահա-
տանելու: Բայց ոչ, ես չարեն բարեւո-
րութիւն քաղաքականութիւնը ինչ
փոքրէք գրած եմ, և վստահ եմ որ
այսուհի Նոր-Գարու խմբագրութեան
և ընթերցողաց յոյսերն ու բարձրա-
ներ պատկերն պիտի յաջողին:

Եթէ լուսինն և արեւ իրենց խաւա-
րումն ունին, էր չունենայ աղատ հա-
տա:

*) Պ. Գ. Արծրունին իւր տեղը ընդ
առնել որչա՛ն է: Այս տարի թեմական
պատգամաւորն ընտրութեան ժամա-
նակ՝ քանի որ զեռ. ոչինչ ընտրութիւն
չը կարձ, վերականգնողից պ. Արծ-
րունին և խմբագրութեան անց, ինչ ըն-
տրութիւն պ. Արծրունի կանդիդատս: Թե-
մագրքը կատարուեցաւ և նա դատա-
պարտուեցաւ լուսին և արեւ հետո: Նա
պ. Արծրունի կանդիդատ էր, Մշակն էլ
Բաֆֆուն:

տարակուծութիւնն և անկախ թղթակ-
ցութիւնն իւր հաւածելներն:

Հաւածանքը հրատարակութեան մը
համար անմահութեան մէջ աստուա-
ծանալ է:

Հիմարութեան խաչաքիւն մը հա-
մար՝ որուն մը թշնամութեամբ դարու-
մը կ'անք կ'ենթադրէ:

Հաւածելը մահ կուտայ, այլ Նոր-
Գարու հաւածելները Անոր անմա-
հութիւնն կ'ուտան:

Ն. օրչափ նուստանան նոքա, նոյն-
չափ կը բարձրանայ Նոր-Գարու
պատկերը, վարկը:

Մշակի մէջ Չայն բազմաց-
նեւ կը հրատարակուին, Պալէն պար-
բերաբար ուղղուած Արձագանքի
մէջ վերադարձու և անվերջոր գրչակներ
կ'երևին, որոնք թէ գրողաց և թէ զա-
նոնք ասպնջականոր թեթեւութեամբ ան-
հոն պատկեր կը բերեն:

Մշակի Չայն բազմացնեւ
թիւնք միջև իսկ առանձին տպու-
ւոր փախաք կը յայտնուին եղբի: Չենք
զարմանար առ այս: Աշխարհիս վերայ
ճատառակներն ալ իրենց գովասանք-
ներն ու սքանչացողներն միշտ ունեցա-
ն: Ինչպէս կ'ըսէ Պալէն՝ «Ամեն ան-
միտ հեղինակ՝ իւր անմիտ զմայլո-
ղներն ունի»:

Իրողութիւնը գրել, արդարութիւնը
պաշտպանել. այս եղած է միջև ցարդ-
նի թղթակցութեան միակ շարժա-
ռութիւն, յատուկ սկզբունքը, այսուհետեւ
ալ նոյնը պիտի լինի. ապա թէ ոչ
թող խորտակուի, թող փրուի գրել
մը՝ որ մտորութեան և անարդարու-
թեան դէմ միակ մահատու գէնք լե-
նելու տեղ՝ իրենք խեղճութիւններով և
գունաւորելով կուզէ ամեն քմաց և
ստամոքսի ծառայել և հաճոյանալ:

Լրագրական բեմին վրայ՝ տղետու-
թեան, նախապարտութեան ծանր
վերքեր ստանալ, զառն հարուածներ
ոնջուլ՝ զիս յարտմեցողներն, զիս չը
վհատեցողներն. իսկ այսօրին ալ ընտ-
րակալ կ'ընան արտմեցնել, չպիտի
կրնան վհատեցնել. վստահ զի կա-
նուխէն գիտեմ թէ՛ ճշմարտութեան
դրձակակներն, արդարութեան գի-
տակներն յաւատ իրենց սպիկներով
ճանչուած են և կը ճանչցուին: Այս
առթիւ պատշաճագէտ բնած է բանա-
սէր մը թէ՛ «Այն որ անգամ մը չը-
մարտութեան վահանը կուծքը գրած
աստղաքի կը նետուի, պէտք է որ կամ
յաղթէ կամ մեղնի: Նիժե՛ր լաղթութիւնը
գիտարին է արդի նախապարտմանց ա-
պառաժին դէմ և մտութեանց աղմկն
մէջ, պէտք է մեղնել: Մեղնել՝ չէ թէ
կրնային վերք տուելով, այլ ճակատէ:
Ինչպէս հաւատարմ արիւս սկզբունք
մը նահատակուելով կը վերածնն»:

Ամսէն աւել է, որ օրուան հրատա-
ր և կիզել խեղդներն շոյալիւր կզգու-
շանամ: Անտարքեր նիւթեր, սղատու-
նական իրողութիւններ կը փնտնեմ
որ թարմ լըցը և ան դը ճը հեղե-
ղեան տեղիկութեանց կցեմ և զը-
կեմ: Սակայն ինչ օգուտ, ամեն օր
նոր նոր զրելու, քննելու ոչ—չնգր
առաւ նիւթեր կը քլնին, հրատարա-
կութեան և քննադատութեան արժա-
նի անհամար արշարներ կուզան, կը
զիզուին գրտանդանի վերայ և կը բը-
նանտն խղճիս և զգացմանց, գոգցիս
ի յուլ ամենով աւանդական այն պատ-
գամը թէ՛ «Չնոր գրողաց, պէտք է
պատերազմիս»:

Գտնի քանի անգամ մտադրութիւն
ունեցայ նոր խեղդներն, օրուան հար-
ցերն՝ գէթ ընտանք, Ձեր ընթերցո-
ղաց հաղորդել, այլ հաղիւ ալսօր որո-
շած եմ ձեռք առնել գրելս և հետը-
հետէ տողել զանոնք:

Ինչ էր այդպիսի վարամանա պատ-
ճառը:

Ահաւասիկ:

Մշակ կը վրանայի թէ՛ չըլտայ որ
ճշմարտութիւնը անպարտաւոր գրելով:

արդարութիւնը անվերջ պաշտպանե-
լով՝ Ձեր համայնատեղած թեթեւ-
նեմ: Լուսավիշու Նոր-Գարու
յաղթական շարունակութեանը քարըն-
դոտ լինիմ: Վստի գի վախորի արիւն-
քը—անշուշտ Մշակի և Արձա-
գանքի հովիտը—Նոր-Գարի դարձա-
նակները երգող գովականներ հասա-
ն և անոր մտադրուտ անկումը կա-
նաւ և նոյն Ամենութեւ կը յայտարա-
րուի թէ՛ 150 քաժանորդ միայն միա-
ցած են, այն ևս՝ սուղ ժամանակին
պիտի վերջանայ:

Լսած եմ նաև թէ՛ անշուշտ Սա-
քի Ն համար ինչ կը խոսուին եղբի
յայտնուի և յայտնուի Արարատայ: Ձո-
րոյ-Գետ, նստել և ինչ կ'ընկիւզ գիս կը
յայտնուին... Ի Տիկիս կեցիք և ի
Պալէս զիս կը վարարանեն...:

Նս բնաւ չէի հաւատար թէ՛ քանի
մը իրողութեանց մերկապարտեց հա-
տարակութեամբ՝ ծանուցելս խաւա-
րասէր կուտ ճակատներ, տեղգոտ
մտքեր և աւերակ սրտեր այնքան պե-
տի դողալին, որքան թեթեւ չղողաց
Փլլիկապոս՝ Գեմաթիսէն և Կատիկիս
Կիկերոնէն:

Աւագ, անցան այն ժամանակները,
որ ամեն ինչ Նիկիցեղոյն և ազգին
համար կը գոհուէր: Այժմ եկեղեցին և
ազգն կը գոհուի փոքուն և անձնական
շահերու համար:

Իրաց այս տխուր կացութեան մէջ՝
ճշմարտ ճառարակաբեր իւր դրօշին
հաւատարմութիւնը, իւր պարտուց գրելի
պէտք է լինի: Հայաժողով, փոխ չէ:
Բայց «Նոր-Գար»-ին՝ տկարամիտներն
հայաժողովն ալ չեն սկերել: Ուստի,
կամայ արկամայ՝ շատ պարագայներու
մէջ զոհողութիւն ըրած եմ, և երբեմն
ալ մեղմաբանութեամբ քննադատած:
Այս ևս երկուց չունիմ: Անցաւ տագ-
նապը, այլ չանցաւ գրելու աշխոյժս,
պիտի շարունակեմ միջև որդեալ ժա-
մանակը, քանի որ ամենուտեք հա-
ւէր կընդունիմ գրելու:

Բարձրաստիճան որդամիտ եկեղեցա-
կան մը քաջալեր կը կարգայ եկեղեց-
այ և Ազգին թշնամիքը ըմբերանելու
և կը յաւելու թէ՛ «Թող չ'երկնի
Սաքի և տողէ իւր թղթակցութիւն-
ները՝ քաջալանջ»:

Նիւ-Նորքէն Թէ՛ ճիշտ անը - Լ: Գ-
քեար և «պանդուկտ» թղթակցից կը
զիկուցանէ. Սաքի՛ր՝ Ռուսաստանի
հայալեւրթ թղթակցաց մէջ ազգ.
գործող նկատմամբ ամենահմուտն է,
պէտք է շարունակ գրէ ու գրէ, և ազ-
գին ու եկեղեցուն վերքերուն վրայ
մատը դնէ, առանց ալ և ահեակ նա-
լու: Ապագայն իւրն է:

Գարեթէ՛ն՝ առ Հայրենիքի խմբ-
ագրերն ուղղուել նամակի մը մէջ՝
Սաքի «Հայաստանութիւններն» կը
շնորհակալուի, և «Նոր-Գար»-ի մէջ
գրել: Մտադրեանց Սրբազանի կաթո-
ղիկոսական ընտրելութիւնն չեղուելով
իմ քաղաքականութեան՝ Նորին Սրբազնու-
թեան դարձական աշակերտութեանը
կը վերագրուի *), միջնգետ. ի Պալէս
գրել: Նոր-Պէջ Սրբազան ալ կը տարա-
ձայնէ թէ՛ Պ. Սպանդար Սպանդեան
ուսումնարանին մէջ իմ ձեռնաստեղ-
շակերտս է, և այլն:

Իսկ Մասիսի Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակցից՝ Պ. Ղազարոս. Պ. Նահա-
պետեանց՝ Յունիս 14 ամսանիշ նամա-
կաւ քանի մը կարեւոր ծանօթութեանց
հետ, տեսք, ինչ կը գրէ առ Սրբա-
նու Ուսում. Բնիկութիւնն:

«Խիզաւոր՝ այսօր իւր գտնութեամբ
մին Նիկիտոսի երկուց՝ կը ներկայէ:
մեր խեղճ ազգայինները չը կրնալ
ալ ևս համբերել այն սատակի նեղու-
թեանց, որոս առթած են իրենց ան-
շուշտ և իսկ Սալանձորոյ ծանօթ
թղթակ

սելով տուած յայտնի պարտքի ընդարձակութիւնը, եթէ միայն փոխառութիւնը ստանալուն պէս վճարուին և ապառիկները:

Բ ա գ է ն-Բ ա գ է ն. Այստեղ վախճանուեցաւ տնտեսութեան զեպարտամենտի նախագահ կոմս Բարոնը:

Փ ա Ր ի զ. Պրինց Նապօլէօնը մանիֆէստ հրատարակեց, որով բողոքում է կօնգրէսի ժողովի դէմ և պահանջում է նոր կարգադրողական ժողովի գումարուելը:

Վ ե Ր ս ա լ. Երէկ՝ կէսօրուայ ժամը 1-ին, կօնգրէսը բացուեցաւ:

Հ ա ռ ո Վ մ. Պաշտօնապէս հաղորդվում է, որ օգոստոսի 2-ից մինչև 4-ը (20—21 յուլիսի) այստեղ մի խօսքային դէպք է եղել, Վիլլաֆրանկոյին—5, որոնցից երկուսը մահով են վերջացել, Գեյնուայի մօտ—երեք, Պիներալում՝ Թուրինի մօտ, որտեղ արդէն 24 դէպք է եղել, խօսքայով հիւանդանում են առաւելապէս Փրանսիայից եկողները. հիւանդութիւնը առհասարակ շատ թույլ է տարածուած:

Վ ե Ր ս ա լ. Կօնգրէսը մտցրուած սահմանադրութիւնը վերաքննելու նախագիծը յանձնուած 53 մարդուց բաղկացած յանձնաժողովի:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՈՍՆ.

24 Յուլիսի

Լօնդօն—24³/₁₆, 24¹/₄: Համբուրգ—206¹/₈, 206³/₄: Փարիզ—254³/₄, 255¹/₂: Պօլսկայերիալը—8 ռ. 22 կ., Արժաթը—1 ռ. 34 կ.: Պետական բանկի 5% տոմսեր.—1-ին շրջանի—99 ռ. 37 կ., 2-րդ—96¹/₂ ռ., 3-րդ—96 ռ. 12 կ., 4-րդ—96¹/₄ ռ., 5-րդ 96¹/₄ ռ.: Արևել. փոխառութ. 100 և 1000 ռ. 5% տոմսեր. 1-ին շրջանի—93 ռ. 37 կ., 2-րդ—93¹/₂ ռ., 3-րդ—93¹/₂ ռ.: Վիճակահանութեան տարած 5% տոմսեր. 1-ին շրջանի—

217 ռ., 2-րդ—213¹/₄ ռ.: Նոր փոխառութիւնը—140 ռ. 12 կոպ.: Պետերբուրգի բօրսայի տրամադրութիւնը ամուր է:

25 Յուլիսի.

Ի շ լ. Աւստրիացւոյ կայսրը այսօր գնաց Երբինիէ Գերմանացւոյ կայսրին դիմաւորելու, որտեղից երկու կայսրները միասին մուտք գործեցին Իշլ, որոնց հանդիսաւոր կերպով դիմաւորեցին:

Փ ա Ր ի զ. Կօնգրէսի յանձնաժողովը ընդունեց Անդրէի նոր կարգադրութիւնը թէ՛ Փրանսիական զահը բարձրանալու անկախութեան չեն կարող հասարակապետութեան նախագահ ընտրուել. միւս կարգադրութիւնները մասամբ յետաձգուած են. այսօր յանձնաժողովը իւր գեկուցումը կօնգրէսին կը ներկայացնի:

Լօնդօն. Հունիսը սկսուել է. ցորենը շատ լաւ է, մէկ բուշէլը կ'շուում է 63-ից մինչև 75 ֆունտ:

Պ ե տ ե Ր ը ո Վ զ. Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրը իւր շրջաբերականով ուսումնարանական շրջանները հոգաբարձուներին յայտնում է, որ նա համոզուած է, որ ժողովրդական ուսումնարանների վարչութեան իւր օրգանները առանձին ուշադրութեամբ կը վերաբերուին գէպի ծխական ուսումնարանները, և իր շեցնում է, որ ուսումնարանը—եկեղեցւոյ հետ շաղկապուին է, և այդ պատճառով նրանք, որոնք Կոնգրէս են լուսաւորութեան վեհ նպատակին ծառայելու համար, պէտք է լինին առաջին բարեացակամները և ուսումնարանի անկեղծ բարեկամները, որը (ուսումնարանը) գտնվում է անմիջապէս թեմական առաջնորդների և ուղղափառ եկեղեցւոյ հովիւների հսկողութեան տակ, և միշտ 'ի

նկատի պիտի ունենան, որ այժմեան ուսումնարանները և նոր բացուող ծխականները պէտք է ձգտին ուսուցիչ և լուսաւորութիւն տարածելու ահող սերնդի մէջ հաւատաց անասան հիմունքների վերայ և կրկէլ այնպիսի հոգւով, որ նրանք ամբողջովին անձուէր լինին տէրութեանը և հայրենիքին: Շրջաբերականի սկզբում մինիստրը հաղորդում է, որ ս. Սինօդի օրեր-պրօկուրօրի ծխական ուսումնարանների մասին հպատակօրէն ներկայացրած զեպարտմէջ Թաւաւոր Կայսրը բարեհաճեց մուծել. «Յուսով եմ, որ ծխական հոգևորականութիւնը այդ վսեմ գործումը իւր բարձր կօչման մէջ արժանաւոր կը դնուի»:

«Վօսթօգ» ամսագրին և նրա հետ միասին հրատարակուող իրբւլ յաւելում է՝ «Եւրօպական Վօսթօգի Գրոնիկոն»-ին առաջին նախազուգումիւն է արուած նրա համար, որ Գրոնիկոնը յաճախ թույլ է տալիս իրեն յանդուգն կերպով պախարակելու օրէնքները և կառավարչական գործողութիւնները, սխալ բացատրելով նրանց միտքը և նպատակը, և հնարած կամ լեզաշրջած փաստերը զրգուող ընաւորութեամբ մի կողմից պաշտպանում է ժողովրդեան թշնամական զգացումները համաքաղաքացիների դէմ:

Արգելում է գրաստի, ոչխորներ, ալճեր և զբանց միւր Ռուսիոյ բերել և տրուեղից տրանզիտով Գերմանիոյ տանելը. այդ կարգադրութիւնը չէ վերաբերում իւրին, պանրին և կաթին:

Վ. ի է ն ա. Պաշտօնական լրագիրը շնորհաւորում է ինքնակալներին տեսակցութիւնը Իշլում և աւսում է, որ աւստրիացիները գրանում տեսնում են խաղաղութեան

ամենալաւ գրաւականը:

Փ ա Ր ի զ. Գործին տեղեակ չըրջաններում ենթադրում են, որ Զինաստանի դէմ ստիպողական միջոցները գործ կը դնուին առաջիկայ շաբաթում. չինական հարցը պալատում քննելուց յետոյ:

Հ ա ռ ո Վ մ. Խօլերային գէպըր Խաղաղութիւն չեն եղել

Խմբագիր—Հրատարակիչ՝ ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՄԱՅՆԱՍՊԱՐԱՎԱՆՅԻ ԿՕՂԷՆԻ խանութում—վաճառվում են ՍՍՆԱՆԱՅ, ՀԱՂԱՍՍԱՅ և ՕԳՆԻՈՅ վաճառքի լուսանկարները ձեռնտու գնելով:

Արտատպելու իրաւունքը վերապահում է: 3—2

Թիֆլիսի մօտիկ Ծղնէթ գիւղում արժան գնով տրուած են վարձու չորս սենեակ և մի ներքնատուն բոլոր յարմարութիւններով: Յանկացողք բարեհաճեն դիմել տեղւոյն ծխատէր Սարգիս քահանայ Երեւանցին: 2—2

Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Ն

„ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ“

Սեպտեմբերի վերջին լույս կը տեսնի Կենդանական գրադարանային հրատարակութեամբ մեր «ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ» անունով գաղափարը հալոց դպրոցների համար. Ե Ր Ր Ո Ր Կ Տ Ք. Պ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ն, հարստացրած և հիմնական փոփոխութիւնների ենթարկած: 10—4

Մ Ա Ն Ո Ւ Ք Ա Կ Տ Ո Ւ Ր Ա Յ Ի Ը Ն Կ Ե Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Զ Ի Ն Գ Ե Ր Ի

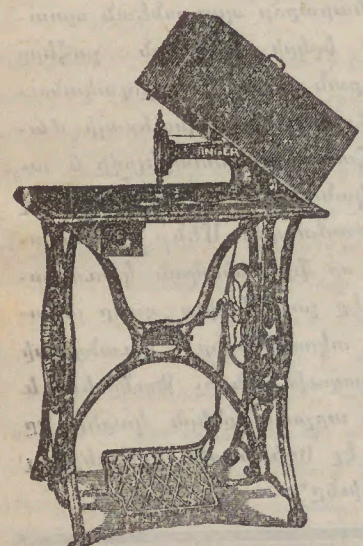
Ն ի լ - Ե թ թ ի լ ու մ

ԳՐԾԱՐԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՇԵՍԵՐ ԹԻՖԼԻՍՈՒՄ ԳՏՆՎՈՒՄ Է ԳՕԼՕՎԻՍԿԻ ՊՐՈՍՊԵԿՏՈՒՄ, ՄԻՐՈՒՄԱՆՕՎԻ ՏՈՒՆ

ԿԱՐԵՄԵՔԵՆԱՆԵՐԻ ԱՄԵՆԱԸՆԴԱՐՁԱԿ ԳՐԾԱՐԱՆԸ ԱԾԽԱՐՀԻՍ ՎԵՐԱՅ

Որը արժանացել է Ամստերդամի Համաշխարհական Հանդիսին 1883-ին

Միակ ամենաբարձր պարզը պատուաւոր դիպում

Մօտ օրերում ստացայ մեծ քանակութեամբ և աւելի կտորաբաշխուած զանազան տեսակ արհեստաւորների և քնտանեկան կարեմքեւաններ իրենց օգնական նոր գործիքներով և նոր ոտերով, որոնք առանց աղմուկի թեթեւութեամբ բանում են, այնպէս, որ ամենաթույլ մարդիկ և ծերունիներն անգամ, առանց այդ գործ գնելու կարող են գործածել: Այս մեքենաներից 1883 թ. ԾԱՆՈՒՅՑԱԻ մօտ 700,000 հատ, այնպէս որ անցեալ տարում աւելի շատ ծախուեցաւ քան թէ 1882 թուականում: Սա ամենալաւ արագացին է ինչ լաւ յատկութիւն ունին ԶԻՆԳԵՐԻ ԻՍԿԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ:

Ն ա խ ա զ գ ու շ ու թ ի լ ն. Զինգերի իսկական կարեմքեւանները մեծ համբաւ ունին, որովհետեւ իրենց գեղեցիկ յատկութիւններով և ամրութեամբը զմայլեցնում են ամենաթուլ և հէնց այդ է պատճառը, որ ուրիշ գործարանատէրեր կեղծում են և Զինգերի իսկական մեքենայի անունով ծախում: Այդ պատճառով անհրաժեշտ է դարձնել ձեռք ուշադրութիւնը նրա վերայ, որ Զինգերի իսկական կարեմքեւաններից իւրաքանչիւրը կրելով անգլիական լեզուով «Մանուֆակտուրական Զինգերի» ֆիրման մեքենայի կոթի մամուլի վերայ գրածովում են վերը դրած գործարանական մարկաները: Զինգերի իսկական և օգտաւէտ կարեմքեւանները որ իւրաքանչիւր մարդ կարողանայ հեշտութեամբ ձեռք բերել, գնողները կարող են եթէ կամենում են զբամը հետգհետ վճարել, այն է՝ շաբաթը 1 ռ. 50 կ. կամ ժամանակամիջոց ստանալ դրամը վճարելու համար, առանց անսխալ զինք բարձրացնելու: Հին մեքենան մաղաղանում կարելի է փոխել: Մեքենաները ունին նայնպէս իրենց պատկանելի գործիքները, ինչպէս են. ասեղներ, թել, մետաքս, մեքենայի իւր և այլն և այլն:

ԹԻՖԼԻՍ, Գ. ՆԵՅԳԻԼԻՆԳԵՐ, ԳՕԼՕՎԻՍԿԻ ՊՐՈՍՊԵԿՏ, ՏՈՒՆ ՄԻՐՈՒՄԱՆՕՎԻ

Բ ա ժ ա ն ու մ ն ե Ր. ԲՈՒԹԱՅԻՍՈՒՄ, Ալեքսանդրեան փողոցի վերայ, տուն 2Երէկովի, բուլվարի հանդէպ: ԲԱԳՈՒԻ մէջ, Միքայելեան փողոց, տուն Միրզա-Աւագովի: ԲՈՒՄ, Պօլիգէսկայա փողոց, տուն Թերզի-օղլի: Այս մեքենաների մշտական պահեստներ գտնվում են նաեւ Ղարս, Ելիսաւէտապօլ, Ալեքսանդրապօլ, Եւաչի, Պետրովսկ և Ալեքսանդրապօլ քաղաքներում: